

Z P R A V O D A J

*pro Bohdaneč a okolí - Třebětín, Vickovice, Bělou, Tasice, Kotoučov,
Novou Louku, Dvorecko, Prostřední Ves, Řeplice, Šlechtín, Dědice, Michalovice,
Hostkovice, Hlohov a další místa kolem nás...*

vydává – Bc. Anna Holubová

Březen 2020

postní

36. číslo

neprodejně

duchovní časopis Bohdanče a okolí

10. ročník

Č Í H O Š Ť – kostel Nanebevzetí Panny Marie

Modlitba v postní době

*Dost různých modliteb, i dojemných i vřelých,
 nám složil svetic řad i mužů osamělých,
 by srdce sílily a v žití bouří zlých
 je pozdvíhovaly do výšin nadhvězdných;
 z nich všech však nejvíce mne jedna podmaňuje:
 toť ona, kterou kněz tak často opakuje,
 když smutná nadchází zas doba – velký půst;
 Ta sama mimoděk mi splývá s úst
 a křísí padlého a zvedá silou živou:
 „Ó Pane života, před myslí zahálčivou,
 a panovačností, tou zmijí ukrytou,
 a před žvanivostí chraň věrně duši mou;
 a dej, ať hříchy své, ó Bože, jasně vidím,
 ať soud vést nad bratrem a kárat ho se stydím
 a ducha pokory a čisté lásky hlas
 i trpělivosti v mém srdci probud' zas.“*

(1836)

Alexandr Sergejevič Puškin (6.7.1799 – 10.2.1837)

Zamyšlení nad Božím slovem

Izaiáš 53:12, pretože obetoval svoj život na smrť a počítaný bol s priestupníkmi, hoci on zniesol hriechy mnohých a zastúpil priestupníkov.

2 Korinským 5:21 Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil hriechom za nás, aby sme my boli v Ňom spravodlivosťou pred Bohom.

Prorok Izaiáš hovorí o trpiacom Božom služobníkovi. Keď si slová o tomto služobníkovi porovnáme s udalosťami, ktoré sa odohrali pri zajatí Pána Ježiša a Jeho ukrižovaní, vychádza nám, že práve na Pána Ježiša možno toto proroctvo vzťahovať. Apoštol Pavel na základe tohto proroctva a svedectva Starej Zmluvy hovorí o Pánovi Ježišovi ako o Ňom, ktorého Boh urobil hriechom za nás, aby sme my boli v Ňom spravodlivosťou.

Božia spravodlivosť a ľudská sú veľmi rozdielne. Predstavme si, že by bola svetská spravodlivosť vykonávaná tak, ako Božia. Na súde by neboli súdení, odsúdení a potrestaní zločinci, ale tí, ktorí nič neurobili, ale dobrovoľne sa odhodlali byť potrestaní za druhých. Nevieť si sám predstaviť aké dôsledky by to v spoločnosti malo, ale predpokladám, že by táto ľudská spoločnosť neunesla takýto postup. No Boh vo svojej láske k človeku presne takto konal a koná. Svoj hriech nedokážeme nijakým spôsobom odčiniť. A tak to Boh vzal do svojich rúk a vykonal spravodlivosť prostredníctvom svojho Syna, Služobníka, ktorý trpel, Pána Ježiša. Lebo Boh je spravodlivý. Tak dal aj nám možnosť byť spravodlivými - nie v zmysle toho, že by sme vo svojom živote žiadnu chybu, nespravodlivosť neurobili. Ale tak, že skrze Krista sme ospravedlnovaní a tak aj spravodliví. Vďaka Ťi, Bože, za Tvoju lásku a spravodlivosť skrze Ježiša Krista.

ES109

1. Poďakujme Kristu Pánu, vzdávajme Mu úprimnú česť, chválu, veď pre svoje umučenie daroval nám hriechov odpustenie.
2. Z neba prišiel, ponížil sa, keď z Márie panny narodil sa, tri a tridsať liet pracoval, kým na dreve kríža v mukách skončil.
3. Zalomila matka ruky, keď videla svojho Syna muky, Syna prvorodeného a na dreve kríža rozpätého.
4. Matka Syna trpiaceho videla tam zakrvaveného, nemohla Mu byť uľaviť, ani Jeho svätú krv zastaviť.
5. Tiekla po Ňom krv presväta z hlavy, z boku, z Jeho rán vyliala, a tá krv nás vykúpila a od večnej smrti zachránila.
6. Veľkým hlasom Kristus volal, keď na dreve kríža dokonával, aby vždy pamätal, ako ho Boh nesmierne miloval.
7. Pre to svoje umučenie, daj nám našich hriechov odpustenie, nech nás minie večný plameň, zachovaj nás, Pane Kriste. Amen!

Marián Čop, superintendent ECAV v ČR

P. JOSEF TOUFAR – 70 LET OD SMRTI

Před 70. lety zemřel na následky mučení kněz Josef Toufar. Vyšetřovatelé komunistické Státní bezpečnosti z něj chtěli dostat přiznání, že dva měsíce před tím, zinscenoval pohyb kříže v kostele, v obci Číhošť – „Číhošťský zázrak“. P. Toufar zemřel přesně dva roky, po únorovém puči.

Josef Toufar se narodil v červenci, roku 1902. Jeho cesta ke kněžství byla dlouhá. V mládí žil v Arnolci u Polné, kde pracoval v otcově hospodářství a hostinci. To podle publicisty a Toufarova životopisce Miloše Doležala, významně zformovalo jeho povahu.

„Byl pak velice otevřeným člověkem vůči druhým lidem. A hlavně on moc nedělil lidi na věřící a nevěřící. Pro něj byl každý člověk důležitý. Spíš s těmi lidmi žil tu jejich všednost a byl uprostřed nich. Byl velice múzický. Hrál od mládí v místní kapele. Velice rád tancoval. Dobře zpíval a byl to člověk humoru. Nebyl to žádný suchar, nebo kaktus.“

Od dětství toužil stát se farářem. Otec byl proti. Na gymnázium se proto Josef přihlásil, až když mu bylo 26 let. V roce 1940 se stal kaplanem v městečku Zahrádka. V březnu 1948 byl na nátlak komunistů přeložen do Číhoště. Při setkávání s farníky byl Toufar neformálním a ryzím knězem, v pohnuté pounorové době působil jako kněz, který lidské společenství spojuje, nikoli rozděluje. Nestrnil se lidí, často navštěvoval různé farníky u nich doma a všude byl zván a vítán.

Poslední část jeho života se začala v prosinci 1949. Během jeho kázání se rozhybal kříž na oltáři. On to neviděl, 19 věřících ale ano. Zvěst o Číhošťském zázraku se začala šířit po republice. Pro StB se stala záminkou k očernění církve.

Josef Toufar byl zatčen 28. ledna a odvečen do Valdic. Zemřel na následky krutého mučení 25. února 1950, v někdejší Borůvkově sanatoriu, v pražské Legerově ulici. Jeho příbuzným to StB oznámila o čtyři roky později.

Ostatky umučeného faráře, byly uloženy pod falešným jménem, na hromadném hřbitově v pražských Ďáblicích. Církev v roce 2013 zahájila proces jeho blahořečení. Nález těla a exhumace se zdařily, v listopadu 2014, také díky svědectví pana Adolfa Rázka. Řádný pohřeb měl P. Toufar až po 65 letech. V červenci 2015, byly jeho ostatky převezeny zpět, do Číhoště a slavnostně uloženy do hrobu.

Letošní 70. výročí úmrtí připomněla Česká televize – filmem In nomine patris, (který se natáčel na Zhoří) a dokumenty: Číhošťský svědek a Jako bychom zemřít měli. Reportáže jsme mohli sledovat také ve zpravodajství ČT 24 i v Českém rozhlase a v křesťanských médiích.

Miloš Doležal, který se životem i příběhem P. Toufara dlouhodobě zabývá, vydal knihy: Když není motorka, lépe chodit pěšky (místa spojená s P. Toufarem) a Velký pátek P. Josefa Toufara (křížová cesta).

fotka vlevo, Pomník Ecce Homo – Ejhle, člověk, Kristus odnáší zmučeného Toufara do nebe, který byl slavnostně odhalen, u kostela v Číhošti, v sobotu, 22. září 1990, P. Toufarovi, zásluhou zdejších farníků, zhotovil ho akademický sochař Roman Podrázský z Přibyslavi.

Existuje spontánní úcta k Josefu Toufarovi, Číhošť se stala poutní místem. To svědectví krve, znamená, že člověk je ochoten položit svůj vlastní život za svoje přesvědčení, za svoji víru, to je něco, co má neoddiskutovatelnou hodnotu samo o sobě.

Je to především právě pro tu jeho schopnost spojovat. O něm je známé, že nehleděl na nějaké ideologické rozdíly, že dokázal pomáhat i lidem, kteří třeba vůbec do kostela nechodili nebo patřili k jiným konfesím. Pak takový, jeho bezprostřední zájem

o konkrétní lidské osudy.

A tyto věci, včetně závěrečného svědectví jeho pevnosti, jsou faktory, které působí, že opravdu je spontánně, napříč konfesemi, napříč církvemi, a dokonce i pro lidi bez konfesí, vnímám jako určitý vzor morální a osobní integrity. Více o něm: <https://www.pastorace.cz/tematicke-texty/josef-toufar-1902-1950-heslovity-zivotopis> (podle časopisu *Svatý Jakub*)

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Číhošti a historie obce

Starobylá vesnice Číhošť, leží severovýchodně od Ledče nad Sázavou, v nadmořské výšce 529 metrů. V minulosti se v okolí těžilo stříbro, také zlato, pálilo vápno a dřevěné uhlí v milířích. Poprvé je ves doložena v roce 1347 a v roce 1578 byla připojena ledečskému panství, majitelem se stal Jaroslav Trčka z Lípy, Trčkové drželi Číhošť až do konfiskace majetku Ferdinandem II., v roce 1636.

První zmínka o škole je z roku 1603, byla to dřevěná chaloupka, v roce 1795 byla postavena škola nová, která byla na svou dobu moderně vybavena. Ve vsi je kromě katolického kostela, také evangelická modlitebna, z roku 1900, kde se dodnes konají bohoslužby a věřící mají v Číhošti také svůj, evangelický hřbitov.

V roce 1899 zde byl založen Spořitelní a záložní spolek (kampelička), zakladatelem byl katolický farář P. Pavel Langr.

Sbor dobrovolných hasičů byl založen v roce 1892, zásluhu na to měl řídící učitel Rudolf Kopecký a katolický kněz P. Pavel Langr. První republika přinesla do obce pokrok, první silnice byla přípojka na Leděč a Leštinu, v roce 1921, v dalším roce pak na křižovatku na Zdeslavice – Tunochody. Rolníci založili v roce 1926 meliorační družstvo. Elektrický proud byl v obci zaveden v roce 1929, díky ministru zemědělství, JUDr Josefu Zadinovi, rodáku z nedalekého Vlkanova.

V roce 2004 byl zde, v Číhošti, potvrzen geografický střed České republiky a roku 2009 otevřena turistická stezka, Cesta Josefa Toufara.

Kostel Nanenbevzetí Panny Marie, stojí na jižním okraji obce. První zmínky o kostele jsou uváděny v kronikách již od roku 1350, v děkanátu německobrodském. Samostatným farářem byla fara obsazena až roku 1856, původní fara byla nízké, dřevěné stavení, přímo napojené na farní zeď. Současná zděná, jednoposchod'ová fara, byla postavena v roce 1885 a na patře je muzeum P. Toufara.

Kostel je jednolodní, gotická stavba s pětiboce uzavřeným presbytářem se sakristií, po severní straně. Presbytář je sklenut křížovou, žebrovou klenbou. Na straně evangelijní je gotická schrána na hostie z původní výstavby kostela. Na severní a západní straně lodi jsou gotické profilované portály. Loď kostela je plochostropá, jednoduše, bíle omítnutá. Původní výmalba z roku 1946 Kristus Král a české nebe se již nedochovala.

Kostel vlastní tři zvony - Jan Křtitel, z roku 1555, v okně věže zvon, Máří Magdaléna, zvaný poledník, z roku 1555 a v malé věžičce – sanktusníku, malý zvon umíráček.

Jednoduchý gotický kostel má i jednoduché vnitřní vybavení. Hlavní oltář v pseudogotickém slohu zhotovil v roce 1888 Karel Litoborský z Čáslavi, oltářní obraz na něj vymaloval, V. Vysekal z Kutné Hory. Oltář byl posazen na původní oltář, z doby výstavby kostela. Křížová cesta od malíře V. Vysekala, byla do kostela pořízena v roce 1859.

Celé prostranství kolem kostela bylo oploceno a byla zhotovena kovová brána v roce 1948. U kostela stály tři velmi staré lípy, jejichž stáří bylo odhadnuto na 250 let.

Kostel se proslavil v celé vlasti a také za hranicemi záhadným pohybem dřevěného křížku na hlavním oltáři, při mši svaté, kterou sloužil P. Josef Toufar, v prosinci roku 1949. Tento jev pozorovalo 19 zdejších farníků. Zpráva o zázraku se rychle rozšířila a do Číhoště přijíždělo velké množství věřících a církevních hodnostářů, což nelibě nesl tehdejší, vládnoucí režim. Byl vykonstruován proto politický proces proti představitelům katolické církve, na jehož konci byla brutální smrt zdejšího faráře Josefa Toufara.

V roce 2015 byla potvrzena pravost ostatků P. Toufara, jež byly uloženy do schrány, kterou navrhnul architekt Norbert Schmidt a vyrobil umělecký kovář Martin Janda. Schrána s ostatky, byla slavnostně umístěna do hrobu 12. července 2015, který byl pro tyto účely vybudován uvnitř kostela před presbytářem. V tomto roce také pokračovala oprava fary a zázemí pro poutníky a také vyšla kniha o P. Toufarovi, Krok do tmavé noci, od autora Miloše Doležala, která následovala po knize Jako bychom dnes zemřít měli. (zdroje: M. Doležal

- Jako bychom dnes zemřít měli, F. Pleva - Toulky vrchovinou, příloha deníku - Právo, 2020)

**„Ať se děje, co se děje, ať přijdou věci dobré, nebo zlé
- o všem ví Bůh – bez jeho vůle ani vlas z hlavy nespadne
- a nám nezbyvá nic jiného, než vyznat mu a říci: Otče, ne
má, ale Tvá svatá vůle se staň – jen dej nám sílu
a nezapomeň na nás.“ P. J. Toufar, 1. 1. 1950 v Číhošti**

Jaromír Vlček

(*1935) vyrůstal v Ostravě. V roce 1959, se přestěhoval za svojí manželkou Janou, do Trhového Štěpánova. 20 let byl kronikářem tamtéž a 17 let odpovědným redaktorem Zpravodaje Štěpánovska. Působí v Církvi bratrské. Bible ho provází celým životem. Mezi jeho záliby patřila duchovní poezie, vážná hudba varhanní a orchestrální, četba knih, historie, fotografování, návštěva kulturních památek i cyklistika. Za svou kronikářskou a publicistickou činnost, realizaci několika výstav Bibli i kronik mu byl udělen čestný titul Blanický rytíř. Nyní bydlí ve Vlašimi

a věnuje se i nadále zejména historii sboru Církve bratrské Podblanicko.

Těší nás, že do našeho Zpravodaje bude psát příspěvky a články ☺.

ROZHOVOR...

.....s panem Jaromírem Vlčkem:

Můžete nám říci něco o sobě?

Hovořit o sobě je nesnadná věc, která může vyústit v chlubení. Vše, co jsem prožil a mohl dělat, je velká Boží milost. Všechno, co jsem dělal, bylo z mého zaujetí v různých aktivitách, které byly velice pestré. Po celý život mne provází Písmo sv. První Bibli, po které jsem toužil už v mládí, které jsem získal v době dětství, kolem 9 let. Byla to tehdy Bible kralická, kterou vydala v roce 1942 Česká biblická práce v Kutné Hoře.

Můžete sdělit něco o Vaší rodině, rodičích, sourozencích, manželce, dětech atd.?

Narodil jsem se v Ostravě, tatínek byl horník, maminka v domácnosti. Tehdy manželky horníků neměly práci. Měl jsem jednu sestru, která byla od mládí neslyšící vinou zápalu mozkových blan. Byla manuálně velmi zručná, vyučila se dámskou krejčovou, ale pracovala v jiných profesích. Manželka pocházela ze 4 dětí, byla nejstarší z nich a zemřela před 21 lety. Mám dvě dcery a 5 dospělých vnoučat.

Máte nějakou hezkou vzpomínku na dětství?

V domě, kde jsme bydleli, bylo mnoho dětí. Vybavují se mi krásné vzpomínky na různé hry a výpravy s bratřenci po okolí. Jedna ze vzpomínek: Šli jsme s bratřenci k domu, kde měl majitel hrušky. Tehdy mnoho ovoce nebylo a nám tak chutnalo! Přelezli jsme plot, natrhali hrušky za košili a hajdy domů. Majitel nás pronásledoval, ale nechytil. Už jsme se tam nikdy neukázali.

Čím jste chtěl být jako malý?

Okouzila mne železnice, sedával jsem s jedním známým na malém stavědle, které mi dovolil obsluhovat. Později jsem se chtěl stát lékárníkem, ale tuto představu jsem rychle opustil.

Jste vedený ve víře od dětství, nebo jste konvertita?

K víře jsem byl veden od mládí. Rodiče chodili do katolického kostela, ale byli osloveni věřícími sousedy z Křesťanských sborů, kde uvěřili v Pána Ježíše. Krátce

po únoru 1948 jsem uvěřil i já. Církevní zákony neumožnily těmto věřícím konání shromáždění a moje cesty vedly už jako dospělého do tehdejší Jednoty československé (dnešní Církve bratrské), kde jsem dosud členem.

Proč jste obdržel ocenění Blanický rytíř?

Ocenění Blanický rytíř dostávají 3 osobnosti z Podblanického kraje za každý rok. Uděluje se vždy na Velký pátek ve vlašimském zámku. Toto ocenění může být uděleno fyzické osobě, která se významně zasloužila o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví Podblanicka, a to za mimořádný čin v uplynulém roce (popř. dokončený v uplynulém roce) nebo za celoživotní dílo (ve výjimečných případech může být ocenění uděleno in memoriam). Blanický rytíř má za cíl oslavit a ocenit současníky, osobnosti, které mohou být aktuálním příkladem pro ostatní.

Obdržel jsem toto ocenění v roce 2015 za rozvoj kulturního dědictví Podblanicka, zejména za bohatou činnost v oblasti regionální vlastivědy a kulturní rozvoj a kronikářství v Trhovém Štěpánově.

Měl jste možnost vidět, číst náš Zpravodaj (i v minulosti), jak byste jej hodnotil, doplnil, nebo vylepšil?

Zpravodaj pro Bohdaneč a okolí jsem dostával několik let v elektronické podobě. Redakční rada a zejména paní Bc. Anna Holubová, vykonala velký kus dobré práce pro čtenáře Bohdanče a okolí. Každý redaktor a redakční rada pracuje jinak. Záleží na spolupracovnících, přispěvatelích, okruhu zájmu čtenářů. Vydávání jakéhokoli zpravodaje závisí na místních podmínkách. Mně osobně se Váš zpravodaj vždy líbil a nemám k němu co dodávat.

Co vám dělá největší radost a největší starost při pohledu na dnešní křesťany?

Za svůj dlouhý život jsem zažil 2. světovou válku, poúnorovou totalitu. (Otce mého spolužáka z gymnázia odsoudili k trestu smrti, kvůli jednomu důlnímu neštěstí. Byl to vykonstruovaný proces. K popravě nakonec nedošlo. Byla to těžká doba.) Vpád vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 jsem prožil už v tomto kraji. Za totality měli křesťané k sobě blíže. Dnes je situace jiná. Dnes žijí křesťané v Česku ve svobodě, blahobytu, ale mám za to, že nevnímají plíživé šíření zla v mnoha podobách. Přírodní katastrofy, násilí, války máme ve svých obývacích pokojích jako na dlaní. Nechvějeme se nad světem, který se řítí do zkázy předpověděné Písmem sv.

Co teď čtete?

Žel, že v poslední době už kromě sporadické četby některých církevních časopisů nic nečtu. Na čtení knih se už nesoustředím a mám unavené oči. Měl jsem obsáhlou knihovnu, něco z ní ještě zbylo, ale knihy už nečtu.

Jak odpočíváte?

Měl jsem mnoho zálib, od literatury, duchovní poezie (některé autory jsem znal osobně), historie, fotografování, návštěvy hradů, zámků. V poslední době mne znovu zaujal poslech vážné hudby z nosičů i na YouTube. Znovu poslouchám hudbu mého mládí. Každý den čtu Bibli a nikdy mi nezevšedněla, stále v ní objevuji skutečnosti, které mi byly zastřeny, její krásu, bohatost, jak úžasný je Bůh, který stvořil mnoho

složitých organizmů (např. lidské tělo, vesmírné objekty). Nestačím se divit!

Máte nějaké své oblíbené místo, kam rád jezdíte, nebo jste jezdil?

V současnosti už nikam nejezdím. Rád jsem jezdil do Beskyd, které jsou od mé rodné Ostravy vzdáleny několik kilometrů. Vracel jsem se tam i po přistěhování do Trhového Štěpánova. Jezdíval jsem až do svých 81 let na kole po okolí, které jsem projel dost důkladně. Té krásy, co jsem viděl a krásných výhledů!

Co vám v poslední době udělalo radost?

Těším se z přízně a přátelství sboru Církve bratrské Podblanicko, kde mám dobré zázemí ve stáří, z rodiny, zejména z jednoho vnuka, který se mi věnuje i na dálku. Máme spolu i duchovní rozhovory. Mnozí se za mne přimlouvají ve svých modlitbách a to je víc, než kdybych měl v bance tučné konto. Každý den děkuji Pánu Bohu, že mi zatím dával sílu postarat se o sebe, možnost se zabývat Biblí, chodit na vycházky.

Co vás naopak moc nepotěšilo?

Samozřejmě jsou to události ve světě i v České republice. Zhoršující se životní prostředí, sucho, zkáza lesů a celé přírody neodpovědným hospodařením, výrobou plastů a jejím hromaděním. Postupující zlo, násilím, nevraživost, hrubost, bezohlednost, která se projevuje v názorech na internetu.

Myslíte, že dřív byli mladí lidé jiní, nebo lepší?

Mládež není lepší ani horší. Je stále stejná, o tom psali už staří Řekové, ba i Sumerové. Jen doba je jiná, pokušení a lákadla jsou dnes rafinovanější. Rodiče mladé nechávají na pospas, nevychovávají je, protože často nevědí, jak, podceňují, že mladí jsou na internetu vystaveni velkému nebezpečí zneužívání. Generace dnešních mladých lidí je zaujatá mobilními telefony, tablety, počítači, starší ještě alkoholem a drogami, sexuálními nevázanostmi, nechtějí se vázat, jsou z nich i mamánci. Jsou však i mladí lidé, kteří tomuto trendu nepodléhají. Většinou jsou to křesťané.

Jak vidíte budoucnost světa, křesťanů, ve světle toho, co se teď v poslední době děje?

Budoucnost světa vidím v Božích rukách. Pán Bůh stvořil svět a vše bylo dobré, ale lidé svým postojem k němu svět dovedli ke zkáze. Povím rovnou, že je to hřích – slovo, které je nahrazeno svévolností, což je ve skutečnosti totéž. Lidé si neuvědomují, že jednou bude všemu konec. Vyznávají to křesťané, ale ne všichni. Křesťané mají velkou výhodu. Mají naději v živém Bohu.

Jak byste uklidnil zmatení, chaos, nebo obavy lidí budoucnosti? Co byste jim doporučil? Vzkázal?

Život žádného křesťana, natož můj, není určen, aby něco řídil. Co doporučit? Už Voskovec s Werichem napsali: „Čtěte Bibli, tam to všechno je!“ Dodám, snažme se podle Bible žít. Desatero Božích přikázání je dodnes vzorem. Máme se podle něho řídit. (Přečtěte si je v 2. knize Mojžíšově 20,1-17 – pro ty, kteří nevlastní Bible je najdeme na Wikipedii.)

Který příběh z Písma máte nejraději?

Mám rád mnoho příběhů z Bible, které mne oslovují. Vybírám: Např. příběhy o Josefovi, Davidovi, Eliášovi, příběhy o Pánu Ježíši – jeho narození, smrti, zmrtvýchvstání. Z biblických knih jsou to Genesis, Žalmy, Přísloví, Kazatel, 2. list Pavlův do Korintu.

Které verše z Písma máte nejraději?

Oslovil mne text, který mi byl dán do vínku v den mého obrácení k Pánu Ježíši: „Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ (Jan 6,37) Veršů, která mám z Písma sv. nejraději je velice mnoho. Zase vybírám: Texty o víře (Židům 11), o lásce (1 list do Korintu 13. kapitola), o vzkříšení (tamtéž 15. kapitola) a jeden verš je obzvlášť výrazný a významný: 15,19 „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“

Je něco co byste nám rád sdělil a my jsme se na to nezeptali?

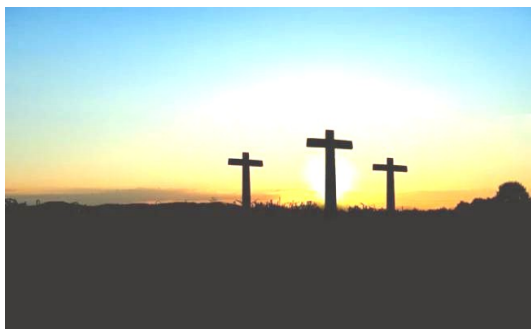
Mám za to, že k tomu, nač jsem byl tázán, není nutné nic dodávat.

Těšíte se do nebe?

Samozřejmě! Domnívám se, že každý křesťan se těší do nebe. 2. listu ap. Petra 2,13 je napsáno: „Podle jeho (Kristova) slibu čekáme nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost.“

Děkuji za rozhovor a přeji hodně zdraví a Boží požehnání!

Otázky položila Anna Holubová

Utrpení Pána Ježíše

Apoštolské vyznání víry je velice stručné, ale výstižné: Trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel, pohřben. V této větě se skrývá víc, než si dovedeme představit.

Pán Ježíš byl zrazen, zajat, svázan, veden v poutech, bičován, poplíván, korunován trním, rouhali se mu a posmívali, bili ho hůlkami a pohlavkovali ho. Strhli z něho šaty a odsoudili ho na smrt. O tom čteme v evangeliích Matouše, Marka, Lukáše i Jana.

Rozsudek smrti vynesli samotní Židé, kteří žádali Piláta: Ukřižuj ho! On jim ho nakonec vydal. Byl odsouzen k nejbolestivější a nejpotupnější smrti, při níž dlouhé hodiny nesmírně trpěl. Takto Římané popravovali nejhorší zločince. Pán Ježíš trpěl jako nejhorší zločinec za všechny hříchy, ale nikoli za své. Ap. Pavel napsal v listu Římanům 8,32: On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal.

Zemřel však za hříchy nás všech, protože On sám byl spravedlivý a nikdy nespáchal žádný hřích. Trpěl za nás, na našem místě, místo nás.

11.

Byl ukřižován z lidského pohledu nespravedlivě. Ale kdo je spravedlivý? V tomtěž listě se dovídáme, že nikdo není spravedlivý, ani jeden, nikdo není dobrý. Pán Ježíš byl ukřižován dokonce mezi dvěma zločinci. Jak podivná společnost, do které Ho zařadili lidé!

Ukřižování bylo provázáno velkým utrpením: byl přibit na kříž na rukou i nohou, doslova na něm visel a měl pod nohama jen malou opěrku, ale ta příliš nepomáhala. Napájeli ho odpornými tekutinami: octem a žlučí. Trpěl nesmírnými křečemi a bolestmi. Navíc byl zcela osamocen. Známe jeho 7 výroků na kříži, kterými prokázal svoji lásku ke všem lidem bez rozdílu.

Průvodními jevy jeho ukřižování byly přírodní úkazy: tma po 3 hodiny hned po poledni, kdy se slunce zatmělo. Většinou trvá zatmění slunce jen několik minut. Nastalo zemětřesení, vstávali mrtví a v jeruzalémském chrámě se roztrhla opona oddělující svatyni od velesvatyně.

Apoštolské vyznání víry (zvané též Kredo) jednoznačně říká, že Pán Ježíš zemřel. Po posledním výroku: Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha (Lukáš 24,46) smrt ukončila jeho pozemský život. Také v tomto smyslu se podobal jeho život i životu nás všech. Přece však je zde jeden rozdíl: On zemřel za naše hříchy, za naše ospravedlnění (udělení milosti). Znaky jeho smrti jsou patrné: jizvy na rukou i nohou i na boku. Jednou Ho poznají všichni, kteří pobodli jeho bok.

Pán Ježíš byl rovněž pohřben. Jsou jen dva lidé, kteří ho pohřbili a tím mu prokázali poctu: Josef z Arimatie a Nikodém. Pohřbu se zúčastnily i ženy, které ho kdysi provázely na jeho cestách až po ukřižování na pahorku Golgota za branami Jeruzaléma. K Ježíšovu plnému lidství patří i Jeho smrt a podle lidského řádu i závěrečné dějství jeho smrti, kterým je hrob.

Avšak ap. Pavel později napsal tato slova: Odevzдал jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem. Třetího dne po Ježíšově smrti byl jeho hrob nalezen prázdný. To je i naše naděje, že náš život neskončí v hrobě, ale bude mít své pokračování. Proto také připojil úžasná slova: Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí! (První list Korintským 15,3.19)

Stojí za to, abychom těmto slovům uvěřili.

Jaromír Vlček

Znáte ten pocit, kdy vykládáte Ježíši, jak máte těžký život a on trpělivě poslouchá...

NÁBOŽENSTVÍ PRO DOSPĚLÉ

O autorovi náboženství pro dospělé:

R. D. Martin Sklenář se narodil v roce 1983, jako sedmé, předposlední dítě ve věřící rodině. Od dětství se podílel, především jako ministrant, na farním životě u kostela sv. Ludmily v Praze, na Vinohradech. Studoval šestileté Všeobecné gymnázium v Praze - Čakovicích, které v roce 2003 úspěšně zakončil maturitní zkouškou. Během školních let navštěvoval výběrový dětský pěvecký sbor Rolnička.

Po střední škole nastoupil na rok do Teologického konviktu v Olomouci. Poté byl šest let v semináři a při tom studoval tři roky teologii na KTF UK v Praze a tři roky na Lateránské univerzitě v Římě. Vysokoškolské studium zakončil v červnu roku 2010. Od 1. července 2010 byl ustanoven jako samostatný pastorační asistent ve farnosti Kolín. Jáhenské svěcení přijal v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha 11. září 2010 z rukou otce biskupa Karla Herbsty. Od té doby byl ustanoven ve farnosti Kolín jako jáhen. Kněžské svěcení přijal 25. června 2011 v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha z rukou otce kardinála Dominika Duky a od 1. července 2011 byl ustanoven jako farní vikář ve farnosti Vlašim a jako administrátor excurrento ve farnosti Veliš. Od 1. července 2013 byl ustanoven jako farní vikář ve farnosti Kolín.

NÁBOŽENSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ PRO DOSPĚLÉ

Tématem budou Dějiny spásy. Cílem těchto hodin je podat ucelený pohled na křesťanský život. Jednotlivá témata tedy nebudou probírána do hloubky (to může být cílem příštích let), ale budou jen „nastřelena“, představena v kontextu křesťanského života, v kontextu dějin spásy.

Každá hodina bude zakončena seznamem otázek a odpovědí, které mají sloužit k snadnějšímu učení a zapamatování si základních vědomostí.

16. hodina – Matoušovo evangelium

Minulou hodinu jsme se začali věnovat evangeliím. Dnes se budeme věnovat druhému z evangelií, a to Matoušovu. Znovu si řekneme základní informace o tomto evangeliu a na závěr připojíme jednoduché shrnutí celého evangelia.

Matoušovo evangelium

Matoušovo evangelium je druhým nejstarším evangeliem. Má 28 kapitol a jeho symbolem je lidská hlava (postava anděla).

Matoušovo evangelium vzniká pravděpodobně mezi lety 80-90. Autorem je podle tradice z druhého století celník Matouš, jeden ze Dvanácti.

Z textu můžeme odvodit, že autorem je řecky mluvící Žid, který znal aramejštinu či hebrejštinu, nebo obojí. Nebyl očitým svědkem Ježíšova života. Své evangelium psal nejspíš do Antiochie, do židokřesťanské komunity, která se postupně stávala komunitou pohanokřesťanskou (s tím byly spojeny také vzájemné spory – viz např. eklesiologická řeč).

Matouš představuje Ježíše jako slíbeného Mesiáše. Činí tak prostřednictvím častých citací SZ a jejich aplikací na Krista – to se stalo proto, aby se splnilo, co bylo řečeno ústy proroka... Z toho přirozeně pramení, že adresáti (židokřesťané) měli velmi dobrou znalost knih Starého zákona a židovských tradic a reálií – častokrát se na ně nepřímou odkazuje.

Očekávání Mesiáše v židovském národě

V židovském národě bylo v různých obdobích různě intenzivní očekávání příchodu Mesiáše. V židovských dějinách můžeme rozlišit čtyři základní linie očekávání Mesiáše, které v různých etapách židovských dějin vystupují a znovu ustupují do pozadí:

- **mesianismus davidovsko-královský.** Jedná se o nejstarší a základní linii postavenou na již probíraném Nátanově proroctví Davidovi. V tomto proroctví zaznívá příslib potomka na Davidův trůn (2Sam 7,8-16).
- **mesianismus prorocký.** Základem je příslib, že Hospodin vzbudí lidu z jeho středu proroka, který mu zprostředkuje Boží slovo (Dt 18,17-18). Jeho funkce bude výrazně charismatická. Tato očekávání zahrnují mimo jiné čtyři zpěvy o trpícím služebníkovi – Iz 42,1-9; 49,1-6; 50,4-9; 52,13-53,12.
- **mesianismus kněžský.** Za základ je považován text Mojžíšova požehnání Levimu (Dt 33,8-11).
- **mesianismus spjatý s postavou nebeského prostředníka spásy.** Jedná se o výrazný typ spasitelské mediace. Postava není vnímána jako postava pozemská (jako u ostatních vizí – král, prorok, kněz), ale jako Boží prostředník. Do této linie spadají různé vize o Synu člověka, Moudrosti, Slovu...

V době, kdy se narodil Ježíš, se Izraelský národ nacházel pod okupační mocí římského impéria. Je tedy pochopitelné, že v Ježíšově době bylo v židovském národě velmi intenzivní očekávání příchodu Mesiáše-krále¹, Davidova potomka, který vyžene nenáviděné Římany a po mnoha staletích znovu usedne na Davidův trůn². Ježíš ale není pouhým „naplňovatelem“ různých lidských představ a předpovědí, ale on sám je přesahuje (je vůči nim transcendentní), překonává je, přináší novost. Kristova skutečnost nekonečně přesahuje očekávání Izraele!

¹ Od Babylónského zajetí (538) neměl Izrael svého krále (Davidova potomka). Mesiáš má tedy toto království obnovit.

² Možná nás napadá postava krále Heroda – vždyť to byl přeci král. Herodes ale nebyl Judskem přijímán za krále. Židům vadily především dvě věci. Jednak že Herodes nebyl Žid (byl Idumejec) a pak také to, že byl dosazen Římany. To jsou důvody, proč ho nikdy za svého krále nepřijali – i když ten se všemožně snažil zalíbit – vzal si hasmoneovskou princeznu Mariamné (hasmoneovskou dynastií založil roku 142 Šimon Makabejský – srov. 9. hodina, konec 4. stránky (přiřazení se k této dynastií) – jednalo se tedy o členy židovského národa), a obnovil Jeruzalémský chrám (dnešní „zeď náků“ je pozůstatek tohoto Herodem obnoveného chrámu).

Úvod Matoušova evangelia

Matouš své evangelium začíná Ježíšovým rodokmenem. Prostřednictvím tohoto rodokmenu ukazuje, že Ježíš je potomek Abraháma (je dědicem jeho zaslíbení). Rovněž ukazuje, že je potomkem krále Davida (Ježíš je členem královské dynastie, přislíbeným Davidovým potomkem – srov. 2 Sam 7, 8-16). Ježíšův rodokmen nás ale může vést k ještě mnoha dalším úvahám³.

Evangelista Matouš (společně s evangelistou Lukášem) vypráví v prvních dvou kapitolách o Ježíšově narození. V těchto kapitolách chce zdůraznit několik základních věcí. Univerzalita Ježíšova poslání (klanění mudrců), Ježíš je pravý člověk i pravý Bůh už od dětství (klanění mudrců), Ježíš jako nový Mojžíš (Ježíš v Egyptě)...

Struktura Matoušova evangelia – pět Ježíšových řečí

Matouš představuje Ježíše jako nového Mojžíše (ten, kdo vyvádí lid ze zajetí a vede ho k Zaslíbené zemi, nový zákonodárce). Jestliže máme ve SZ pět Mojžíšových knih, pak evangelista logicky dělí své evangelium na pět Ježíšových řečí (obklopených narozením a počátkem Ježíšovy činnosti na začátku a pašijovým příběhem a vzkříšením na konci): **horské kázání**, **misijní řeč** (řeč o poslání), **řeč v podobenstvích**, **eklesiologická řeč** (řeč o církvi a životě v komunitě), **eschatologická řeč** (řeč o posledních věcech). Ty se prolínají s narativním vyprávěním o Ježíšově činnosti. Jednotlivé Ježíšovy řeči však dávají evangeliu didaktický charakter.

Struktura Matoušova evangelia:

- **prolog** 1,1-2,23
- **Hlásání nebeského království** – *Horské kázání* – 3,1-7,29
- **Ježíšova činnost a misie učedníků v Galileji** – *Misijní řeč* – 8,1-10,42
- **Otázky na Ježíše a opozice vůči němu** – *Řeč v podobenstvích* – 11,1-13,52
- **Kristologie a ekleziologie** – *Řeč o životě v komunitě církve* – 13,53-18,35
- **Cesta do Jeruzaléma a Ježíšova činnost v Jeruzalémě** – *Eschatologická řeč* – 19,1-25,46
- **Ježíšovo utrpení, smrt a vzkříšení** – 26,1-28,20

Horské kázání (kk. 5-7)

První z těchto řečí je Horské kázání. Ježíš učí s mocí, ne jako pouhý učitel morálky – mluví na hoře jako nositel novozákonního zjevení (paralela k Mojžíšovi).

Cílem Ježíšovy horské řeči je ukázat novost života, který on přináší. V centru jeho řeči stojí modlitba Otčenáš, která vyjadřuje nový a jedinečný vztah člověka s Bohem.

V celé své řeči Ježíš zdůrazňuje, že nepřišel zákon zrušit, ale naplnit. Všechna jeho slova jsou tedy ukázkou naplnění zákona, nikoli dáním něčeho nového.

³ Význam má opakující se číslo čtrnáct (počet dní od novu do úplňku – od Abraháma k Davidovi; od úplňku k novu – od Davida k Babylónskému zajetí; od novu k úplňku – od Babylónského zajetí k Ježíši); rovněž se můžeme zaměřit na jednotlivé postavy a na jejich dějiny – ukradené provorozenecké pozehnání, prostitutka, Davidův hřích... - dějiny spásy vstupují do lidských dějin se vším všudy.

Jednou z nejznámějších částí této řeči je osmero blahoslavenství, které odhaluje, jak člověk může dosáhnout štěstí – štěstí nespočívá v tom, mít mnoho peněz, mít všeho dostatek, ale v něčem jiném. Vždyť chudí, tiší, lkající jsou označeni za blahoslavené, neboli šťastné.

Pro naučení se osmera blahoslavenství (koho se ona označení blahoslavených týká) se můžeme naučit mnemotechnickou pomůcku – chutlkalamičipopro – blahoslavení **chudí, tiší, lkající, lační** po spravedlnosti, **milosrdní, čistého** srdce, tvůrci **pokoje, pronásledování**.

Misijní řeč (k. 10)

Druhou z Ježíšových řečí v Matoušově evangeliu je Misijní řeč. Narativní úvod tvoří určitou inkluzi se závěrečnými Ježíšovými slovy. Je zde zdůrazněno, že poslání je důsledkem povolání, resp. že Ježíšův učedník má účast na samotném Ježíšově poslání. Stejně jako Syn byl poslán od Otce, stejně jsou poslání i učedníci. Misie se tak stává základním, podstatným charakterem církve. Misie není nějakým dodatkem, ale je samotnou podstatou křesťanského života.

Poslání (misie) se tedy netýká jen některých členů církve, ale týká se samotné církve, týká se každého pokřtěného člověka.

Základním obsahem poslání je hlásání blízkosti nebeského království. Právě blízkost nebeského království prostřednictvím misie přináší navrácení člověka sobě samému. Přijetí hlásání vnáší do domu (do lidského života) pokoj. Odmítnutí tohoto hlásání je soudem.

Řeč v podobenství (k. 13)

Tato řeč se skládá ze sedmi podobenství, která obsahují sedm tajemství o Božím království. I přes první zdání a přes všechny překážky je nakonec úspěch nebeského království ohromující (podobenství o rozsévači – 1. tajemství), nechte růst obojí, protože dobré od zlého bude odděleno Synem člověka na konci věků (podobenství o pleveli mezi pšenici – 2. tajemství). Ježíš je nejen hlasatelem, ale také původcem nebeského království. Není tedy třeba mít strach, protože nebeské království roste a stává se neobyčejně velkým (podobenství o hořčičném zrně – 3. tajemství). Nebeské království proniká všechno (podobenství o kvasu – 4. tajemství). Nebeské království rovněž vyžaduje celé nasazení (podobenství o pokladu v poli a o perle – 5. a 6. tajemství). Poslední z podobenství ukazuje, že nebeské království je nabídnuto pro všechny (podobenství o rybářské síti – 7. tajemství).

Eklesiologická řeč (k. 18)

Čtvrtou Ježíšovou řečí je jeho eklesiologická řeč. Ta se zabývá životem v komunitě. Je to jakási Magna charta života v komunitě církve. Obsahuje témata prvenství, pohoršení, odpuštění, modlitby...

Eschatologická řeč (kk. 24-25) Poslední, pátou řečí, je eschatologická řeč. I zde je Ježíš představen jako nový Mojžíš. Pátá kniha Mojžíšova (Deuteronomium) obsahuje dvě základní témata – opakování Zákona a Mojžíšovu řeč na hranicích Zaslíbené země. Když se podíváme na Ježíšovu pátou řeč, vidíme obě dvě témata

přítomná. Ježíš opakuje to podstatné a sám stojí na hranicích Zaslíbené země (od následujících veršů se vypráví pašijový příběh) nám říká, jakým způsobem máme jednat, abychom mohli do Zaslíbené země (nebe) vstoupit.

V eschatologické řeči Ježíš předkládá silný apel na bdělost. Člověk má být připraven na příchod Pána, který „přijde v den, kdy to nečeká a v hodinu, kterou netuší“ (Mt 24,50).

Ve 25. kapitole slyšíme tři podobenství, která nám říkají, jakým způsobem máme žít: je třeba zachovat bdělost (podobenství o deseti družičkách), která se projevuje zdvojnásobováním lásky (podobenství o hřivnách), kterou projevujeme vůči druhým, potřebným (o posledním soudu).

Shrňme si tedy Matoušovo evangelium. Symbolem Matoušova evangelia je lidská hlava, protože Matoušovo evangelium začíná rodokmenem Ježíše Krista. Jestliže Matouš zaznamenává Ježíšův rodokmen, pak v prvních dvou kapitolách vypráví o Ježíšově narození. Rodokmen je důležitý pro Židy, protože potřebují vědět, z jakého jsou kmene. Proto tedy z úvodu odvodíme, že Matouš píše své evangelium převážně židokřesťanské komunitě. Židé očekávali Mesiáše. Matouš se jim pomocí častých citací SZ snaží ukázat, že oním slíbeným Mesiášem je právě Ježíš.

Pro židovský národ je důležitou postavou Mojžíš. Matouš tedy představuje Ježíše jako nového Mojžíše. Ve SZ je pět knih Mojžíšových. Proto i evangelista Matouš rozděluje své evangelium na pět Ježíšových řečí – horské kázání, misijní řeč, řeč v podobenstvích, eklesiologická řeč a eschatologická řeč.

Jestliže vím, že Matouš má 28 kapitol, tak vím, že kapitoly 26 a 27 vyprávějí pašijový příběh a kapitola 28 je o Ježíšově vzkříšení. Zároveň vím, že v prvních dvou kapitolách píše o Ježíšově dětství. Aniž bych se tedy podíval do evangelia, vím, o čem je více jak jedna jeho šestina... Zároveň vím o obsahu pěti Ježíšových řečí. O Matoušově evangeliu tedy toho vím velmi mnoho, a to vše jen ze základních informací – aniž bych se podíval do Písma svatého.

Nabízené otázky k snadnějšímu studiu

1. Kdy přibližně vzniká Matoušovo evangelium?
2. Jaký symbol má Matoušovo evangelium?
3. Komu Matouš píše své evangelium?
4. Co odvodíme z toho, že Matouš píše své evangelium převážně židokřesťanské komunitě?
5. Jaké jsou čtyři základní linie mesiášských očekávání v Izraelském národě?
6. Kde najdeme příslib o potomku na Davidově trůnu?
7. Matouš představuje Ježíše jako nového...
8. Čím začíná Matouš své evangelium?
9. Co popisuje Matouš v prvních dvou kapitolách svého evangelia?

10. Co vyjadřuje Matouš v prvních dvou kapitolách?
11. Jakou strukturu má Matoušovo evangelium?
12. Vyjmenujte pět Ježíšových řečí v Matoušově evangeliu.
13. O čem pojednává misijní řeč?
14. O čem pojednává eklesiologická řeč?
15. O čem pojednává eschatologická řeč?
16. Kde najdeme osmero blahoslavenství?
17. Co je centrem horského kázání?
18. Čím začíná misijní řeč?
19. Proč má církev misijní charakter?
20. Čím je v eschatologické řeči Ježíš podobný Mojžíšovi?
21. Jaké je hlavní poselství eschatologické řeči?

„Vzývej mne v den soužení, vytrhnu tě a ty mne budeš oslavovat.“

Bible, Žalm 50,15

Krátce...✍

- ✿ Zpravodaj vychází jako postní číslo, vzhledem k současné situaci týkající se koronaviru, zaměřený na modlitby za všechny, kteří se snaží v této situaci pomáhat, jsou v první linii a vydávají nelehká rozhodnutí, také povzbudit k modlitbám a domácím pobožnostem - neztratit kontakt s Bohem
- ✿ **další číslo našeho Zpravodaje** vyjde v létě, časopis bude vycházet 4x do roka, je neprodejný, nová čísla naleznete u Anny Holubové
- ✿ náklady na výtisk jednoho čísla činí, asi 15 korun a jeho znění bude rovněž k nahlédnutí, případně ke stažení, na webových stránkách, které se pro tento účel připravují
- ✿ **pokud budou mít o časopis zájem další čtenáři** – odkažte je na Annu Holubovou, nebo na nové webové stránky
- ✿ články, náměty, příspěvky, připomínky, v jakékoli podobě jsou vítány
- ✿ **všechna čísla doposud vydaných Zpravodajů, vydávaných do léta, roku 2017, pod Farností Bohdaneč, jsou uložena na webových stránkách Farnosti Bohdaneč: www.farnostbohdanec.estranky.cz; vytištěná barevně, jsou pak k zapůjčení také v knihovnách – v Bohdanči a v Bělé, v případě, že někomu čísla chybí a má o ně zájem, obraťte se laskavě na Annu Holubovou,**
- ✿ **tisk tohoto čísla Zpravodaje zajišťuje Anna Holubová, na své kopírce, bez spolupráce další strany; případné příspěvky budou použity na nákup papíru, barvy a sponek do sešíváčky; tištěná čísla jsou hlavně pro ty, kteří neumí s počítačem, nebo nemají internet, nebo kteří si přejí číst z papíru, pokud má někdo další zájem o tištěné číslo – kontaktujte, prosím, Annu Holubovou ☺.**

Kapitoly z Liturgiky 7.
Posvátné místo – symbolika
křesťanského chrámu

Sjednocení světa

Bůh stvořil svět viditelný i neviditelný. Stvořil ho jako krásný. Lidský hřích však vnesl do řádu chaos a do krásy ošklivost. Jako lidé se však dopouštíme chyby, když klademe do protikladu svět přirozený, poznávaný lidskými smysly, se skutečnostmi nadpozemskými. Právě lidské štěstí nalezneme teprve v okamžiku, podaří-li se nám oba tyto „světy“, ve kterých žijeme, uvést v soulad. To učinil Bůh, který se stal člověkem. Ústy církve vyznáváme, že Ježíš Kristus je „pravý Bůh a pravý člověk“. V bohoslužbě se sjednocuje svět viditelný s neviditelným. Zkrátka nebesa sestupují na zem. „A slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi...“ (J 1,14a). Křesťanská bohoslužba je liturgií světla, je cestou, na které se setkáváme s Bohem, s lidmi, ať už živými nebo mrtvými, se světem i s intimitou, s radostí i bolestí. Setkáváme se při ní i se sebou samotnými. „Nechte mě dojít čistého světla; až tam dojdu, bude ze mě pravý člověk,“ napsal sv. Ignác z Antiochie už počátkem 2. století, popsal tak v krátkosti liturgii svého života i realitu své vlastní oběti. Jednotu viditelného i neviditelného světa zcela osobitým způsobem vyjadřujeme i naším vlastním bohoslužebným konáním, gesty a postoji těla, stejně jako směřováním vlastní duše k duchovnímu i skutečnému středu slavicího křesťanského společenství – k oltáři. Liturgie církve od nepaměti využívá různých výrazových prostředků, aby vstoupila pravá radost do lidského srdce prostřednictvím všech lidských smyslů, nejen zcela pochopitelného zraku a sluchu, ale i chuti (chléb a víno svátostných způsob), hmatu (gesta smíru – objetí či po-dání ruky) a dokonce i čichu... Evangelista Jan na závěr prologu svého evangelia dodává: „Spatřili jsme jeho slá-vu, slávu jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy...“ (J 1,14b). Liturgie je slávou Boží zde na zemi, je slávou i člověka, který se k Bohu pozvedá...

Místo, na kterém stojíš, je půda svatá!

Dokonalé nebeské bohoslužbě vévodí oltář postavený před Boží tváří. Je zcela zahalený voňavým dýmem kadidla ze zlatých kadidelnic, které neustále drží v rukou andělé, ne-dílní účastníci rajske liturgie. Pro evangelistu Jana jde zcela jednoznačně o modlitby věřícího lidu. Tato symbolika má však mnohem starší původ. Každý dým souvisí zcela přirozeně s ohněm. Ušlechtilost kadidlového kouře tak vyvolává i představu ušlechtilého ohně... Pro starověké Izraelity putující pouští vyjadřoval oheň zcela zřejmě fascinaci Boží svatostí. Bůh sám se Mojžíšovi zjevuje právě takto. Oheň vydává světlo a teplo, základní předpoklad spokojeného lidského života. Tento druh ohně je však i zdrojem jistoty a bezpečí, protože onen keř, ze kterého Hospodin k Mojžíšovi na hoře Chorebu promluvil sice „hořel, ale neshořel“(Gn 3,3-4). Samotná

PhDr. Radek Martínek, Ph.D.

Vystudoval dějiny výtvarného umění na Univerzitě Palackého v Olomouci, nyní působí jako kaplan v Pardubicích, kde má na starosti i péči o vysokoškolské studenty. Dlouhodobě se věnuje ochraně církevních památek, především liturgických předmětů. Vyučuje liturgiku na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové.

hora je v oné chvíli rovněž zahalena kouřem a ohněm, což však vzbuzuje u lidu úzkost. Ti, kteří jsou očištěni, mohou přistoupit, protože tento „božský oheň“ nemá spálit všechno okolo. Bůh sám ale není tím ohněm – lidskému chápání je však toto přirovnání blízké, protože nejlépe z lidských příměrů vyjadřuje, kým Bůh je a jak jedná. Oheň plane v srdci každého, kdo se snaží Boha milovat, prostupuje a šíří toho, kdo pro něho horlí (srov. Sir 48,1). Tak jako oheň a dým doprovázejí jako znamení zjevení Boha, doprovází i ty, kteří jsou jeho posly. Je tedy zcela přirozené, že ohnivý a oblakový sloup doprovází jako znamení Boží přítomnosti i Stánek smlouvy putující s Izraele-lity pouští. Později bude dvojice těchto sloupů (nazývanými Jakín a Boáz, srov. 2 Par 3,17) zhotovených už z pozlacené-ho bronzu zdobit vstup do Šalamounova chrámu. V každé synagoze jsou sloupy po stranách posvátného výklenku (aron-ha-kodeš) s uloženým svatým textem Tóry. Podobně v křesťanském chrámu – dvojice mohutných sloupů ozdobí nejedno západní průčelí kostela jako znamení Boží přítomnosti. Nepřekvapí, že zápalný (ohnivý) a kadidlový ol-tář je i v samotném jeruzalémském chrámu v bezprostřední blízkosti velesvatyně. V křesťanské symbolice se jako narážka na to objevuje dvojice sloupů u gotických a barokních z Sloupky u barokního svatostánku, detail hlavního oltáře, Torre del Greco, Basilica Pontificia Santa Croce svatostánků, tedy míst, kde je uchovávána eucharistická zá-soba pro nemocné a umírající. Sloupy jsou srozumitelným symbolem; v blízkosti svatostánků či oltářů odkazují na spojení nebe a země v Kristu, který je pravým Bohem a pravým člověkem. Na některých oltářích jsou sloupy doplněny ještě o další – tentokrát sloupky spirálovitě stáčené (tordované), symbolický odkaz na Šalamounův chrám a na královu moudrost, vždyt' na oltáři (eventuelně ve svatostánku) je přítomen ten, který je „více než Šalamoun“ (Lk 11,31). Kristovo světlo ať ozáří oltář. Oheň v blízkosti oltáře (tzn. v našich kostelech planoucí svíce) odkazuje také na Boží spravedlnost. Pro některé je oheň důvodem obavy a strachu, jak podotýká Mojžíš: „Tváří v tvář mluvil s vámi Hospodin z prostředku ohně. Já jsem stál v oné době mezi Hospodinem a vámi, abych vám oznámil Hospodinovo slovo, protože jste se báli ohně a nevystoupili jste na horu...“ (Dt 5,5). Jen Boží vyvolený ve zkoušce ohněm obstojí a zůstane na živu. Vzpomeňme např. na tři mládence, kteří zůstali židovskému Bohu věrní, i když byli vhozeni do rozpálené pece (Dan 3,1-30). Podobné obrazy rozvíjí i Nový zákon, např. neplodný suchý strom bude vhozen do ohně (Mt 3,10), plevel rostoucí mezi pšenicí bude rovněž spálen (Mt 13,30), zlato musí být prozkoušeno ohněm (1 Pt 1,7)... Oheň na oltáři připomíná každému z nás nutnost zkoušky pevnosti naší víry a charakternosti našeho jednání: „Dílo každého vyjde najevo. Ukáže je onen den, neboť se zjeví v ohni; a oheň vyzkouší, jaké je dílo každého člověka... když mu dílo shoří, utrpí škodu, sám bude sice zachráněn, ale projde ohněm...“ (1 Kor 3,15). Oheň na oltáři je ale především přirozeným zdrojem světla. Světí-li se nový oltář, pověřuje biskup jáhna, aby ho ozdobil světly svící, to vše doprovází slovy modlitby: „Kristovo světlo ať ozáří oltář a ať vyzařuje i z těch, kdo mají účast na večeři Páně...“ Kristus sám o sobě mluví

jako o světle: „Já jsem Světlo světa; každý, kdo mě následuje, nebude bloudit ve tmách, ale bude mít světlo života.“ (J 8,12). Slavnostně osvětlený oltář se tak stává privilegovaným místem modlitby a můžeme ho i chápat jako jakýsi maják ukazující poutníkům cestu, svícen, který se nedává pod nádobu, ale na podstavec... Na oltáři se zpřítomňuje eucharistická oběť, zde se sám Kristus zjevuje, sice ukrytý pod způsoby chleba a vína, v záři mnoha světél a vonného dýmu kadidla. Podobný obraz popisuje i Jan ve svém Zjevení, zde se mezi zlatými svícny objevuje opět Kristus, tentokrát ve skvostném kněžském rouchu se zlatým pásem (Zj 1,13). Je mocným veleknězem, který vystoupil až před Boží tvář, schopný soucitu s našimi slabostmi, protože zakusil na sobě všechna pokušení jako my, ale hříchu se nedopustil... (srov. Žd 4,14). Na závěr zmiňme ještě Origena: „At' je každý z vás připravený dlít na modlitbách, ve dne v noci přinášet Bohu naléhavé prosby a předkládat mu oběti svých modliteb... Každý takový patří k těm, z nichž Ježíš staví oltář.“

Radek Martínek

Nabízené odpovědi k snadnějšímu studiu náboženství (ke straně 16)

1. V letech 80-90.
2. Lidskou hlavu (postavu anděla).
3. Převážně židokřesťanské komunitě.
4. Cituje často SZ – tím se snaží ukázat, že Ježíš je přislíbený Mesiáš.
5. Mesianismus davidovsko-královský; mesianismus prorocký; mesianismus kněžský; mesianismus spjatý s postavou nebeského prostředníka spásy.
6. 2 Sam 7,8-16
7. Mojžíše.
8. Ježíšovým rodokmenem od Abraháma.
9. Ježíšovo dětství.
10. Ježíš je Bůh i člověk, jeho poslání je univerzální, je novým Mojžíšem...
11. Je postavené na pěti Ježíšových řečech.
12. Horské kázání, misijní řeč, řeč v podobenstvích, řeč o životě v komunitě církve, eschatologická řeč.
13. O poslání.
14. O životě v církvi a v komunitě.
15. O posledních věcech.
16. V horském kázání.
17. Modlitba Otčenáš.
18. Povoláním Dvanácti a jejich vysláním.
19. Protože pokračuje v Ježíšově poslání – jako Otec poslal mě, tak i já posílám vás.
20. Ve své řeči, kterou pronáší „na hranicích Zaslíbené země“, opakuje to podstatné.

ŽALM 91

Kdo v úkrytu Nejvyššího bydlí,
přečká noc ve stínu Všemocného.
Říkám o Hospodinu: "Mé útočiště,
má pevná tvrz,

je můj Bůh, v nějž doufám."

Vysvobodí tě z osidla lovce,
ze zhoubného moru.

Přikryje tě svými perutěmi,
pod Jeho křídly máš útočiště;
pavézou a krytem, je ti Jeho věrnost.

Nelekej se hrůzy noci,
ani šípu, který létá ve dne,
moru, jenž se plíží temnotami,
nákazy, jež šíří zhoubu za poledne.

Byť jich po tvém boku padlo tisíc,
byť i deset tisíc tobě po pravici,
tebe nestihne nic takového.

Na vlastní oči to spatříš,
uzříš odplatu, jež stihne svévolníky.

Máš-li útočiště v Hospodinu,
u Nejvyššího svůj domov,
nestane se ti nic zlého,

pohroma se k tvému stanu nepřiblíží.
On svým andělům vydal o tobě příkaz,
aby tě chránili na všech Tvých cestách.

Na rukou tě budou nosit,
aby sis o kámen nohu neporanil.

Po lvu a zmiji šlapat budeš,
pošlapeš lvíče i draka.

„Dám mu vyváznout,
nebot' je mi oddán.

Budu jeho hradem, on zná moje jméno.

Až mě bude volat, odpovím mu,
v soužení s ním budu, ubráním ho,
obdařím ho slávou.

Dlouhých let dopřeji mu do sytosti,
ukáži mu svoji spásu.“

Žalm 91 - Bible

Email, od pana Vlčka, jsem dostala tuto zprávu a odkaz, na email od Marie Frydrychové – sestry Mariky, z Jednoty bratrské. Žalm si určitě najdete v Bibli a přečtete, je to důležité, doporučení od sestry Mariky je níže:

„Vnímám, že se lidé začínají hodně bát. Prosim, čtěme si každý den nahlas 91. Žalm. Vyhlašujme ho nad sebou, nad svými rodinami a nad celým národem. Doporučujme ho i nevěřícím přátelům. Dnes už je Bible v každé domácnosti. Mám bohatou mnohaletou zkušenost, že proklamace tohoto Žalmu přináší mír a pokoj do duše. A to teď potřebujeme ze všeho nejvíc.

Prosim, širte tento mail mezi svými přáteli.

Děkuji, Marie Frydrychová“

**Výzva ke společným
modlitbám v těžké době**

Církve sdružené v Ekumenické radě církví vyzývají společně křesťany v České republice k modlitbám za nemocné a za lidi v karanténě, ale také za ty, kdo jsou v první linii boje s epidemií, za zdravotníky, policisty, vojáky, hasiče, vládu a specialisty a za všechny, kteří svou službou a nezištnou pomocí nesou riziko nákazy.

Vyzýváme farnosti, sbory a náboženské obce členských církví ERC, věřící, aby během omezení nedělních bohoslužeb, po dobu trvání omezení pohybu osob a nouzového stavu, nebo během bohoslužeb v rodině, v modlitbách pamatovali na všechny ohrožené epidemií i na ty, kteří svým nasazením pomáhají obětem nebo udržují naši společnost v chodu. K tomu mohou církve využít následující přímlyvy a modlitbu, které se můžete modlit každý den.

Tato situace je i Božím upozorněním lidem, aby si více cenili hodnot, jež nelze koupit.

Modleme se:

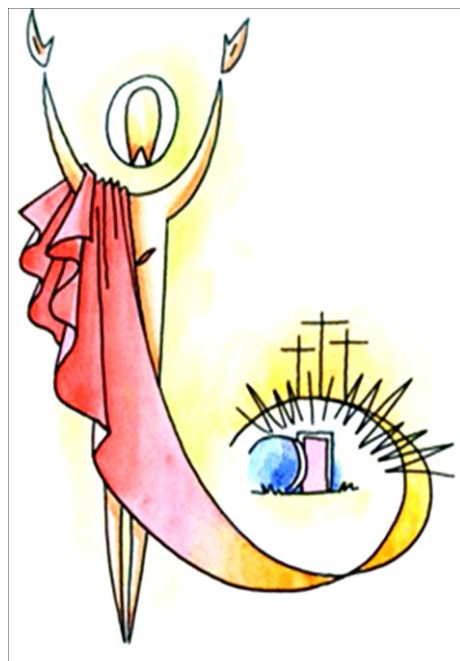
- ♥ za všechny země světa a za všechny lidi zasažené koronavirem, za všechny pozůstalé, kteří byli zasaženi smrtí svých blízkých a milovaných,
- ♥ za všechny mocné tohoto světa, za členy vlád a úřadů a za všechny, kdo se snaží skrze preventivní opatření zabránit eskalaci šíření epidemie,
- ♥ za všechny lidi dobré vůle, aby respektovali nutná preventivní opatření, chovali se zodpovědně k sobě i ve vztahu k druhým, nepodléhali panice, zoufalství a rezignaci, ale nacházeli potěšení a naději v Pánu Bohu a přijetí a porozumění v kruhu svých blízkých,
- ♥ za lékaře, zdravotní sestry, zdravotnické záchranáře, hasiče, vojáky a policisty a mnohé další pomáhající profese, které přicházejí do styku s lidmi a jsou zvláště v těchto dnech vystavené náporu fyzickému i psychickému, aby měli dostatek síly a také odvalu vydržet a nepodléhali rezignaci,
- ♥ za děti, studenty, aby měli v této době sebedisciplínu k učení a zvládali úkoly na ně kladené, aby nepodléhali pasivnímu trávení volného času a zahálce, ale nacházeli inspiraci k vlastnímu rozvoji,
- ♥ za učitele, aby dokázali správně motivovat žáky a studenty k samostudiu,
- ♥ za církve, duchovní a pastorační pracovníky, aby i v době zavřených kostelů, měli srdce otevřené pro lidi v jejich potřebách a mohli moudře a správně využít všech dostupných prostředků ke zvěsti evangelia prostřednictvím internetu, pastoračních rozhovorů, telefonů či jiných komunikačních kanálů,
- ♥ za pokoru a odevzdanost celé situace Pánu Bohu, za ochranu před nákazou, za milost pokání a novou orientaci na nepomíjející hodnoty v životě mnohých lidí. Amen *(zdroj: staženo z internetu)*

Z DŮVODU VYHLÁŠENÍ NOUZOVÉHO STAVU SE DO ODVOLÁNÍ RUŠÍ VEŠKERÉ BOHOSLUŽBY A SETKÁNÍ. Neruší se ale naše víra, zpěvníky, Bible, naše soukromé bohoslužby a modlitby v rodinách. Církve se snaží, v rámci možností publikovat na svých webových stránkách, sociálních sítích, kde lze naladit a nelézt provizorní bohoslužby a podklady k nim, nebo přes média, poskytnout náhradní bohoslužby a modlitby. Například Český rozhlas Vltava v neděli, od 9.00, Radio Proglas, ČT2 v neděli od 10.00, Noe a další. - je třeba hledat, pátrat, nebo se ptát známých. Dodržujme a respektujme všechna nařízení vlády, která je za nás odpovědná, modleme se za jejich práci a námahu! A nebojte se, Bůh je stále s námi – i teď. ♥

Svatý týden od Květné neděle do Vzkříšení - cesta s Kristem

„Kdo mě následuje, nebude chodit
v temnotě, ale bude mít světlo života.“

(Bible, Jan 8,12)

Nebojte se!

Moc Kristova kříže a vzkříšení je větší než veškeré zlo,
z něhož by člověk mohl a musel mít strach.

Nebojte se toho, co jste sami vytvořili,
nebojte se ani všeho, co člověk vyrobil
a čím je den ode dne více ohrožován!

A konečně, nebojte se sami sebe!

Kristus po svém zmrtvýchvstání řekl
apoštolům a ženám: "Nebojte se!".

Tato slova potřebujeme na sklonku
druhého tisíciletí možná více, než kdy jindy.

(Jan Pavel II.)

Velikonoce nejsou svátkem jako ty ostatní: je to "svátek svátků", "slavnost slavností". (KKC 1169), největší křesťanské svátky v roce. Slavením velikonočního tajemství se křesťané spojují v důvěrném společenství s Kristem a vydávají se s ním cestou kříže ke vzkříšení a k životu s Bohem. z knihy: *Velikonoce - soubor různých textů*

SVÁTKY POUTĚ A POSVÍCENÍ BŘEZEN – ČERVEN 2020

B ř e z e n	
2.3.	1. neděle postní
8.3.	2. neděle postní
15.3.	3. neděle postní
22.3.	4. neděle postní, Slavnost svatého Josefa (19.3)
25.3.	Zvěstování Páně
29.3.	5. neděle postní – Smrtná neděle
D u b e n	
5.4.	Květná neděle - pašijová
9.4.	Zelený čtvrtek
10.4.	Velký pátek
11.4.	Bílá sobota
12.4.	Zmrtvýchvstání Páně, Boží hod velikonoční, Pouť v Bohdanči, Kotoučově, Nové Louce, Prostřední Vsi, Šlechtíně
13.4.	Velikonoční pondělí
25.4.	Svátek svatého Marka - evangelisty
K v ě t e n	
3.5.	Svátek svatých Filipa a Jakuba - apoštolů
14.5.	Svátek sv. Matěje
16.5.	Svátek sv. Jana Nepomuckého – Pouť v Bělé
21.5.	Slavnost Nanebevstoupení Páně, slavnost v nejbližší neděli
31.5.	Slavnost Seslání Ducha Svatého – Hod Boží svatodušní
Č e r v e n	
7.6.	Slavnost Nejsvětější Trojice – Pouť ve Vickovicích
11.6.	Slavnost Těla a Krve Páně, 14. 6. v neděli - oslava
19.6.	Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, 21. 6. v neděli - oslava
24.6.	Slavnost narození sv. Jana Křtitele
29.6.	Slavnost svatých Petra a Pavla, apoštolů – pouť v Dědicích

Z DŮVODU VYHLÁŠENÍ NOUZOVÉHO STAVU, SE DO ODVOLÁNÍ RUŠÍ VEŠKERÉ PRAVIDELNÉ MŠE SVATÉ, BOHOSLUŽBY A DALŠÍ AKCE

● NERUŠÍ SE TÍM ALE NAŠE VÍRA, MODLITBY, BIBLE, MOŽNOST BOHOSLUŽEB DOMA A VZTAH K BOHU, KTERÝ JE ZA VŠECH OKOLNOSTÍ - S NÁMI ☺.

Informační letáček Bohdanče a okolí

články a příspěvky vítány

vychází nepravidelně, 4x do roka, za drobné chyby se omlouváme

Redakční rada: Bc. Anna Holubová, Jaromír Vlček a další externí dopisovatelé příspěvků a článků

Kontakt: *aniholubova@seznam.cz*